ռավարութիւնը պահանջում էր 85,000 մարկ առանձին անտեսական խորհուրդ կազմելու և նրան պահելու համար։ Այդ առիթով պատգամաւոր Բինդի ասաց, որ ինքը և իր կուսակցութիւնը պատրաստ են ընդունել յիշեալ ծախսերը այն պայմանով միայն, որ յիշեալ խորհուրդը մշտական օրգանական հիմնարկութիւն չը դառնայ։ Այդ ծախսերը կարող են մեծացվել ոչ քաղաքական պատճառներով և ոչ նրա համար, որ անտեսական խորհրդի ազդեցութիւնը պարլամենտի ազդեցութենից մեծ կը լինի, այլ այն պատճառով, որ, ինչպես փորձը ցոյց է տուել, այդպիսի խորհրդակցական հիմնարկութիւնները որամադրված են լինում մեծացնել իրանց հեղինակութիւնը։ Իշխան Բիսմարկ ասաց հետևեալը։ „Կառավարութիւնը այս դէպքում գործում է առանց կողմնակի մտադրութիւնների։ Նա միայն պէտք ունի գործնական խորհուրդների, որոնց կարող է տալ անտեսական խորհուրդը։ Ներկայումս կառավարչական առաջարկութիւնները գլխաւորապես հիմնված են լինում այս կամ այն միխարութեան մասնագիտական բաժինների տեղեկութիւնների վրա։ Կառավարութիւնը կամենում է, որ առաջարկված միջոցը անպատճառ ընդունվի և անդարձ նրան կառաջարկի մինչև նրա ընդունվելը։ Եթէ բոյլստագը նրան կը մերժէ, կառավարութիւնը մի ազգարարութեամբ կը դիմէ ժողովրդին և միացեալ կառավարութիւններին։ Կառավարութիւնը կը հրաւիրէ նրանց ուղարկել իրանց հաւատարմատարներին գերմանական անտեսական խորհուրդ կազմելու համար։ Այսպես թէ այնպես կառավարութիւնը անդարձ կը վերանորոգէ իր պահանջը բոյլստագին։“ Բամբերգեր նկատեց, որ հարցը փոքր մէջ չէ, այլ անտեսական խորհրդի ձևին է վերաբերում։ Նա կասկածում է, որ կառավարութիւնը կամենում է խորհուրդը պարլամենտի հակակշիռը դարձնել։ Ֆրանսիայի մէջ գիւղատնտեսական խորհուրդը պատցուցեց, որ նա կառավարութեան գործիք է։ Այդ խորհուրդը այնպես է կազմակերպված, որ կառավարութիւնը նրա հետ կարողանում է ամէն բան անել։ Ցտեսական խորհուրդը կանցլերի խորհրդատուի դերը կը կատարէ, բայց մի այնպիսի խորհրդատուի, որ չի համաձայնվի այլ կարծիք ունենալ, բացի պետական կանցլերի կարծիքից։ Հետաքրքրված կողմերը չեն կարող դատաւորներ լինել, նրանք միայն վկաներ կարող են լինել։ Գործի հետ ծանօթ մարդկերանց այդպիսի խորհուրդ կազմելով, գուցէ կը խլեն բոյլստագից գործին ծանօթ անձանց և միակողմանի խորհուրդ կը կազմեն։ Բիսմարկ նրան պատասխանեց. „Մենք կամենում ենք վկաներ և կառավարութեան օգնականներ ստեղծել և ոչ թէ դատաւորներ։ Պարլամենտը անկարող է ունենալ մասնագիտական այն տեղեկութիւնները, որոնց կարող է ունենալ անտեսական խորհուրդը։ Բոյլստագը միայն քննում է և ուղղում է օրինագիծները, իսկ խորհուրդը նրանց կը նախապատրաստէ։ Բոյլստագը կարող է հանգիստ մնալ։ Նրա համար մտցութիւն չէ պատրաստվում։ Այդպիսի մանրակրկիտ նախանձ մինչև այժմ ոչ մի պարլամենտ չէ ցոյց տուել։ Օտարոտի բան է տեսնել, թէ ինչպես պետական կանցլերը պաղատում է միջոցներ տալ իրան հարկաւոր տեղեկութիւնները հաւաքելու համար։ Կարծես թէ բոյլստագը դրանով կամենում է կառավարութեանը ասել. „Ի՞նչ կանեք տեղեկութիւններ։ Դուք առանց այդ տեղեկութիւնների էլ մեզ համար բաւական խնդիր էք։ Մենք չենք կամենում, որ դուք մեզանից շատ տեղեկութիւններ ուզենաք։ Դրա համար մենք ոչ մի կոպէկ չենք տայ։“ Հասկանալի է, որ անտեսական խորհուրդը կառավարութենից կը կազմվի։ Նա պէտք է ամէն տեղից հաւաքէ տեղեկութիւններ ունեցող անձանց։ Բայց մենք չենք էլ երեւակայել նրանց դատաւորներ դարձնել։ Ի՞նչ հարկաւոր են մեզ դատաւորներ, քանի որ նրանք աշխարհի վրա առանց այդ էլ շատ են։ Մեզ իւրաքանչիւր դէպքի համար մասնագիտական քննող յանձնաժողովներ են առաջարկում։ Բայց այդ գործը աւելի դժուար է, որովհետև իւրաքանչիւր անգամ պէտք է նոր մարդկի փնտռել և իւրաքանչիւր անգամ փոխել նրանց տեղեկութիւնները։ Բամբերգեր կարծում է, որ մենք խորհրդի մէջ իսկական ճշմարտութիւն չենք գտնի։ Բայց ո՞րտեղ է նա և ո՞վ կարող է որոշել, թէ նա ի՞նչ է նշանակում։ Ես նրան չեմ էլ փնտռում այնպես, ինչպես հասկանում է Բամբերգեր։ Ես միայն միջոց եմ փնտռում գործերի մասին իրականապես դատելու համար։ Հաւանաբաներից մէկը նկատեց, որ շատ տարիների ընթացքում շատ բան ես չը կարողացայ սովորել։ Բայց ես իմ գիտութիւնները միջին չափից բարձր էլ չեմ դասում։ Միայն եթէ շատ տարիների ընթացքում կարելի է շատ բան չը սովորել, ուրեմն երեք տարիների ընթացքում աւելի էլ քիչ կարելի է սովորել։ Իսկ ձեզանից, պարոններ, շատերը երեք տարիներից աւելի սովորել են։ Մէկ աւելորդ տարին էլ ինձ իրաւունք է տալիս դառնա այնքան տեղեակ լինելու, որքան ձեզանից շատերը։ Զը կարծէք, որ ձեր համաքաղաքացիների ընտրելը դառնալով, դուք իմաստութիւն էք ստանում, կամ թէ չէ դուք ներկայացնում էք պարլամենտին ձեզ ընտրող բոլոր 10.000 խելքերը։ Հաւատացէք, որ դուք ինձանից շատ չէք հասկանում։ Համեստ լինենք դուք էլ, ես էլ։ Հաւատացէք, որ մենք ամենքս էլ դեռ շատ բան պէտք է սովորենք։ Իսկ ես պ. Բամբերգեր իրան և իր կուսակցութեանը այնքան բարձր է դասում, որ կարողանայ ասել կառավարութեանը. „Մենք ամէն բան գիտենք թէ բոյլստագի և թէ կառավարութեան համար։ Նա ուրիշներից սովորելու իրաւունք չունի։ Այնուհետև Բիսմարկ աւելացրեց, որ այդ ծախսերի մերժելը պարլամենտական քաղաքավարութեան հակառակ կը լինի։“ Այնուհետև առաջարկութիւնը քուէարկվեցաւ և մերժվեցաւ 169 ձայների մեծամասնութեամբ 83-ի դէմ։ Առաջարկութեան դէմ քուէարկեցին ազատամիտ բոլոր կուսակցութիւնները, դեմոկրատները, սոցիալիստները և կենտրօնական կուսակցութեան մեծ մասը։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Ֆրանսիական ազգային ժողովի նիստի ժամանակ, որի մէջ քննվում էր Ֆուլիսի պատերազմը շարունակելու խնդիրը, Գամբետտա մի ճառ ասեց, որ ունեցաւ մեծ աջողութիւն։ Գամբետտայի մինիստրութեան առաջարկութիւնը ստացաւ 400 ձայների մեծամասնութիւնը 53 ձայների դէմ։

—Գերմանական բոյլստագը շարունակում է քննել բիւդժէտը։ Գաղթականութիւնը վերանայելու ծախսերի յոդուածը ընդունելու ժամանակ պատգամաւոր Կնապպ ասեց որ գերմանցի գաղթականները նախապատրաստում են լաւ հանգամանքներում ապրել օտար երկրում, Ամերիկայում, քան թէ վատ հանգամանքներում իրանց հայրենիքում։ Պատգամաւոր Ֆրոմէ նկատեց որ սոցիալիստների դէմ բացառական օրէնքները չատ նպաստեցին բանւորների գաղթականութեանը։ Մակս Հիրշ նկատեց որ Ամերիկայում հարկերը չեն ծանրանում կենսական պիտոյքների վրա և զինուորական պարտաւորութիւնը աւելի աննշան է, քան թէ Գերմանիայում։ Բիսմարք բացատրեց որ ոչ թէ միայն ծը-խախտի վրա ակնկալի բարձրանալը, բայց և ծախսոտի արդիւնաբերութեան գործի անհատատատ լինելը վնասակար ներգործութիւն է ունեցել տարեկան բանւորներին, որոնք այդ գործով պարապում էին, անպէտ խմբերում գաղթել։ Բարեսերտ գերմանացին էլ, աւելացրեց Բիսմարք, կարող է վերջապէս համբերութիւնը կորցնել։ Այդ խօսքերին արիստոկրատ և պահպանողական կուսակցութեանը պատկանող ֆոն-Մենդիգերոդէ պատասխանեց. «Այս, և բարեսիրտ գերմանացին կարող է համբերութիւնը կորցնել լսելով անդարձ պ. Բիսմարքի մի և նոյն գատողութիւնները։ Բիսմարք դիմելով պ. Մենդիգերոդէին բացականչեց. «Հաւատացէք այնքան մարդիկ է նստած դրանը, որ նրան շատ հեշտ է դուրս գալ, եթէ չէ կամենում ինձ լսել։» Այդ խօսքերին հետևեց ծիծաղ, ազմուկ և բողոքներ։

—Պահպանողական կուսակցութեանը պատկանող գերմանական լրագիրները վրդովված են Բիսմարքի յանդգնութենից, որով նա արիստոկրատ Մենդիգերոդէին պարլամենտի դուռը ցոյց տուեց։ Ընդհանրապես ազատամիտ լրագիրները գովում են Բիսմարքի քաջութիւնը և նրա եռանդը։

«ՄՇԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՏՔԱԳՈՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆԻՑ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 1 դեկտեմբերի։ „Новое Время“ լրագիրը հաղորդում է. Մրզվինսկի, Տեզլեվ և Ֆուլսով մտադիր են բոլորքել բարձր դատարանին։ Ցրիգոնիի գործը կը քննվի սենատի առանձին բաժնում դատական ներկայացուցիչների մասնակցութեամբ յունվարի կէսին։

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 1 դեկտեմբերի։ Պետական բանկի 5% տոմսակը առաջին շրջանի արժէ 94 ր. 30 կ., երկրորդ 90 ր. 87 կ., երրորդ 90 ր. 5 կ., չորրորդ 90 ր. 87 կ., հինգերորդ 90 ր. 75 կ., նեռքին 5% առաջին փոխառութեան տոմսակը արժէ 223 ր. 25 կ., երկրորդ 216 ր. 25 կ., արևելեան առաջին փոխառութեան տոմսակը արժէ 90 ր. 5 կ., երկրորդ 90 ր. 62 կ., երրորդ 90 ր. 5 կ., ոսկի 7 ր. 77 կ.։ Ռուսաց 1 բուլ Լօնդոնի վրա արժէ 25,40 պէնս, Ամստերդամի վրա 128,62 պէնս, ռուսաց 100 ր. Համբուրգի վրա արժէ 217 մարկ 25 պֆ., Փարիզի վրա 268 Ֆրանկ։ Բօրսայի արտադրութիւնը ամուր է։

Խմբագիր—Հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ռելով ուրիշ առողջ մշակների հետ միասին, մի տեղ, հեշտութեամբ վերափոխում են սրանց վրա այդ գարշելի ցաւը։ Ես շատ ժամանակ, երբ տեսել եմ հայ մշակին այդ ախտով վարակված զարմացել եմ և չեմ կարողացել ինքս ինձ հաշիւ տալ, թէ ինչպես, ո՞րտեղ է գտել նա այդ ցաւը. միթէ անբարոյական տեղերում, բայց որտեղից նրան այդպիսի մի չաղլութեան համար միջոցներ, երբ նա հազիւ հաց կարողանում է իր գլուխը պահել մի կտոր չոր հացով։ Հարցը բացատրել են ինձ իրանք մշակները, պարզմտօրէն խոստովանելով իրանց անմեղութիւնը այդ բանում։

Բացի ֆիզիքական ախտերից Պարսկաստանից եկող մշակները բերում են իրանց հետ և բազմատեսակ բարոյական ախտեր, որոնցից նոյնպես ազատ չէ կուսակրոնաւոր ապրող հայ մշակը. Դուք կը զարմանաք տեսնելով, թէ Շամախու կամ Ղարաբաղի գաւառների խոզերից եկած մի որ և իցէ անմեղ, պարզմտա գիւղացին, որ հազիւ թէ իր կեանքում անբարոյական միջոցների դիմած լինի, մի կամ երկու ամսում այստեղ այնպէս լրջանում, անբարոյականանում է, որ նրա համար չատ ժամանակ սոդոմական յանցանքը անգամ սովորական բան է դառնում։ Բայց պէտք է նկատած, որ այդչափ անբարոյականանում են հայ մշակներից միայն անչափահասները. այսինքն նրանք, որոնք դեռ պատանեկան հասակի մէջ են, որոնց բնական խելքը դեռ իր հասունութեան չէ հասած, և այդ պատճառով նրանք չատ հեշտութեամբ են ենթարկվում շրջապատող հանգամանքների ազդեցութեանը, իսկ ինչ վերաբերվում է չափահասներին և տարիքը լրացածներին, սրանք անխախտ պահում են գիւղական անմեղութիւնը առաքինի և միամիտ կենցաղավարութեան հետ միասին։ Երիտասարդ մշակներից մի քանիսը հեռու չեն նոյնպես ուրիշ անբարոյական բաներից ինչպէս՝ արբեցողութենից, գողութենից, միմեանց դէմ թշնամական դաւեր լարելուց, չաղալ և աննպատակ փողեր չաղալելուց և այլն։ Վերջին յատկութիւնը նա մանաւանդ տարածված է նրանց մէջ։ Պատահում է, որ այն մշակը, որ անական 10 կամ 12 ր. առնչիկ ունէ, շատ ժամանակ տեսնում ես տան և ուրիշ հանդիսաւոր օրերին կռաքերի և սրանց նման չաղալ բաների վրա վատնեց իր մի անվայ դառն քրտինքով ձեռք բերած բուբլիները։ Այդպէս անում են ի հարկէ նրանք, որոնք ընտանեաներ չեն, իսկ նրանք, որոնց ընտանիքները և զաւակները հեռու հայրենիքում սպասում են օգնութեան, ինչպէս ասում են իրանց բերանից կորում են, մի կտոր ան հացով, մի բաժակ սառը ջրով են անցկացնում իրանց օրերը, թէ ինչ է հայրենիքը վերադառնալու ժամանակ սև երես չը անում իրանց մասը գաւակների առաջ։ Բայց այն սև կոպէկներն էլ, որ մշակի մի քանի տարվայ դառն աշխատանքի գինն է, շատ ժամանակ նրա ընկերների գողութեան զոհ են դառնում և նա ստիպված է լինում այնուհետև մի քանի տարիներ էլ աւել պանդխտութեան մէջ դեգերվելով նորից աշխատել այդ կոպէկները։ Ինչպէս ես անցեալ տարի տեսայ մի հայ մշակ, որի երեք տարվայ աշխատանքի գումարը 75 ր. գողացել էր նրա պարտիկ ընկերակիցը և այդ էլ այն ժամանակ, երբ նա մտադիր էր միւս օրը վերադառնալ այդ փոքրով իր հայրենիքը։ Թեղեմարը յուսահատութենից ծեծում էր իր գլուխը, լիքում էր անխիղճ պարսիկի ոտերը աղաչելով նրան, որ գոնէ գողացած մի մասը վերադարձնէ իրան, բայց խորամանկ համշարին յանձն չէր առնում իր գողութիւնը։

Սակայն պարսիկ մշակների գողութեան և աւազակութեան վրա զարմանալ չէ կարելի, քանի որում այդ նրանց առանձնայատկութիւններն են։ Նրանց մեծամասնութիւնը տարութիւն է դուրս գալիս հէնց իր այդ վայրենի կրքերը գործ դնելու նպատակով, ուստի ճանապարհով ապրուստի միջոց գտնելը նրա համար երկրորդական բան է։ Ապացոյց ձեզ Ղուբայի աւազակները, որոնց մեծամասնութիւնը գաղմում են Պարսկաստանից գաղթած համշարիները։

Բայց ինչին վերաբերել երևաստարդ հայ մշակների այդ բարոյական ախտերի գողութեան, չաղալութեան և ուրիշ յանցանքների պատճառը, արդեօք նրանց թոյլ բնաւորութեան, թէ նրանց տնտեսական դառն վիճակին, յուսահատ դրութեան, շրջապատող հանգամանքների ազդեցութեան։ Կասկած չը կայ, որ վերջիններին։ Հայ մշակը, ինչպէս և մի ուրիշ անհատ, որքան որ ու

, որքան որ ուգէտ լինի, երբէք նա չի յօժարվի, որ իր ճակատին դրոշմվեն գող, չարաստան, աւազակ և ուրիշ սրանց նման զզուելի տերմիններ, նա երբէք չի յօժարվի, որ իր անունը կեղտոտվի ընկերակիցների և հասարակութեան առաջ, նա նոյնպես, ինչպէս ուրիշները, ունի ինքնասիրութիւն։ Հայ մշակը գողանում է, որովհետև նրան ստիպում է քաղցածութիւնը. նա երբէք այդ չի անի, եթէ այսօր նրա փորը կուշտ է, նա գողանում է, որովհետև նրա աչքի առաջ պատում են վատ օրինակներ։ Հայ մշակը իր մի անվայ քրտինքով ապրուստ ստացող կոպէկները, ինչպէս վերև ասացինք, մի օրվայ մէջ վատնում, փչացնում է, որովհետև երկար ժամանակ ֆիզիկապէս աշխատելով, նրա ընութիւնը մի օր վերջապէս պահանջում է աշխարհային լիութիւն ու բարեկանութիւն և նա թիսկ է անում լրացնել այդ անհրաժեշտութիւնը։ Բայց աւաղ, մի օրվայ, մի ժամվայ բաւականութիւնը նրա մի օրվայ, մի ժամվայ բաւականութիւնը չատ թանգ է նստում նրա կեանքի համար։ Թեթևացրու փորը ի չատէ նրա ֆիզիքական ծանր աշխատանքները, տուր նրան խտակ ընակարան, մաքուր օդ, առողջ և անդարար կերակուրներ և դու կը տեսնես, թէ նա ինչպէս կանոնաւոր և վայելուչ կեանք է վարում։ Բայց թողնենք այդ և դառնանք նրա դրութեան ուրիշ կողմերին։

(Կը շարունակվի)

կառավարութեան համար։ Նա ուրիշներից սովորելու իրաւունք չունի։ Այնուհետև Բիսմարկ աւելացրեց, որ այդ ծախսերի մերժելը պարլամենտական քաղաքավարութեան հակառակ կը լինի։“ Այնուհետև առաջարկութիւնը քուէարկվեցաւ և մերժվեցաւ 169 ձայների մեծամասնութեամբ 83-ի դէմ։ Առաջարկութեան դէմ քուէարկեցին ազատամիտ բոլոր կուսակցութիւնները, դեմոկրատները, սոցիալիստները և կենտրօնական կուսակցութեան մեծ մասը։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Ֆրանսիական ազգային ժողովի նիստի ժամանակ, որի մէջ քննվում էր Ֆուլիսի պատերազմը շարունակելու խնդիրը, Գամբետտա մի ճառ ասեց, որ ունեցաւ մեծ աջողութիւն։ Գամբետտայի մինիստրութեան առաջարկութիւնը ստացաւ 400 ձայների մեծամասնութիւնը 53 ձայների դէմ։

—Գերմանական բոյլստագը շարունակում է քննել բիւդժէտը։ Գաղթականութիւնը վերանայելու ծախսերի յոդուածը ընդունելու ժամանակ պատգամաւոր Կնապպ ասեց որ գերմանցի գաղթականները նախապատրաստում են լաւ հանգամանքներում ապրել օտար երկրում, Ամերիկայում, քան թէ վատ հանգամանքներում իրանց հայրենիքում։ Պատգամաւոր Ֆրոմէ նկատեց որ սոցիալիստների դէմ բացառական օրէնքները չատ նպաստեցին բանւորների գաղթականութեանը։ Մակս Հիրշ նկատեց որ Ամերիկայում հարկերը չեն ծանրանում կենսական պիտոյքների վրա և զինուորական պարտաւորութիւնը աւելի աննշան է, քան թէ Գերմանիայում։ Բիսմարք բացատրեց որ ոչ թէ միայն ծը-խախտի վրա ակնկալի բարձրանալը, բայց և ծախսոտի արդիւնաբերութեան գործի անհատատատ լինելը վնասակար ներգործութիւն է ունեցել տարեկան բանւորներին, որոնք այդ գործով պարապում էին, անպէտ խմբերում գաղթել։ Բարեսերտ գերմանացին էլ, աւելացրեց Բիսմարք, կարող է վերջապէս համբերութիւնը կորցնել։ Այդ խօսքերին արիստոկրատ և պահպանողական կուսակցութեանը պատկանող ֆոն-Մենդիգերոդէ պատասխանեց. «Այս, և բարեսիրտ գերմանացին կարող է համբերութիւնը կորցնել լսելով անդարձ պ. Բիսմարքի մի և նոյն գատողութիւնները։ Բիսմարք դիմելով պ. Մենդիգերոդէին բացականչեց. «Հաւատացէք այնքան մարդիկ է նստած դրանը, որ նրան շատ հեշտ է դուրս գալ, եթէ չէ կամենում ինձ լսել։» Այդ խօսքերին հետևեց ծիծաղ, ազմուկ և բողոքներ։

—Պահպանողական կուսակցութեանը պատկանող գերմանական լրագիրները վրդովված են Բիսմարքի յանդգնութենից, որով նա արիստոկրատ Մենդիգերոդէին պարլամենտի դուռը ցոյց տուեց։ Ընդհանրապես ազատամիտ լրագիրները գովում են Բիսմարքի քաջութիւնը և նրա եռանդը։

«ՄՇԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՏՔԱԳՈՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆԻՑ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 1 դեկտեմբերի։ „Новое Время“ լրագիրը հաղորդում է. Մրզվինսկի, Տեզլեվ և Ֆուլսով մտադիր են բոլորքել բարձր դատարանին։ Ցրիգոնիի գործը կը քննվի սենատի առանձին բաժնում դատական ներկայացուցիչների մասնակցութեամբ յունվարի կէսին։

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 1 դեկտեմբերի։ Պետական բանկի 5% տոմսակը առաջին շրջանի արժէ 94 ր. 30 կ., երկրորդ 90 ր. 87 կ., երրորդ 90 ր. 5 կ., չորրորդ 90 ր. 87 կ., հինգերորդ 90 ր. 75 կ., նեռքին 5% առաջին փոխառութեան տոմսակը արժէ 223 ր. 25 կ., երկրորդ 216 ր. 25 կ., արևելեան առաջին փոխառութեան տոմսակը արժէ 90 ր. 5 կ., երկրորդ 90 ր. 62 կ., երրորդ 90 ր. 5 կ., ոսկի 7 ր. 77 կ.։ Ռուսաց 1 բուլ Լօնդոնի վրա արժէ 25,40 պէնս, Ամստերդամի վրա 128,62 պէնս, ռուսաց 100 ր. Համբուրգի վրա արժէ 217 մարկ 25 պֆ., Փարիզի վրա 268 Ֆրանկ։ Բօրսայի արտադրութիւնը ամուր է։

Խմբագիր—Հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ